

Україні Незалежній – 30!

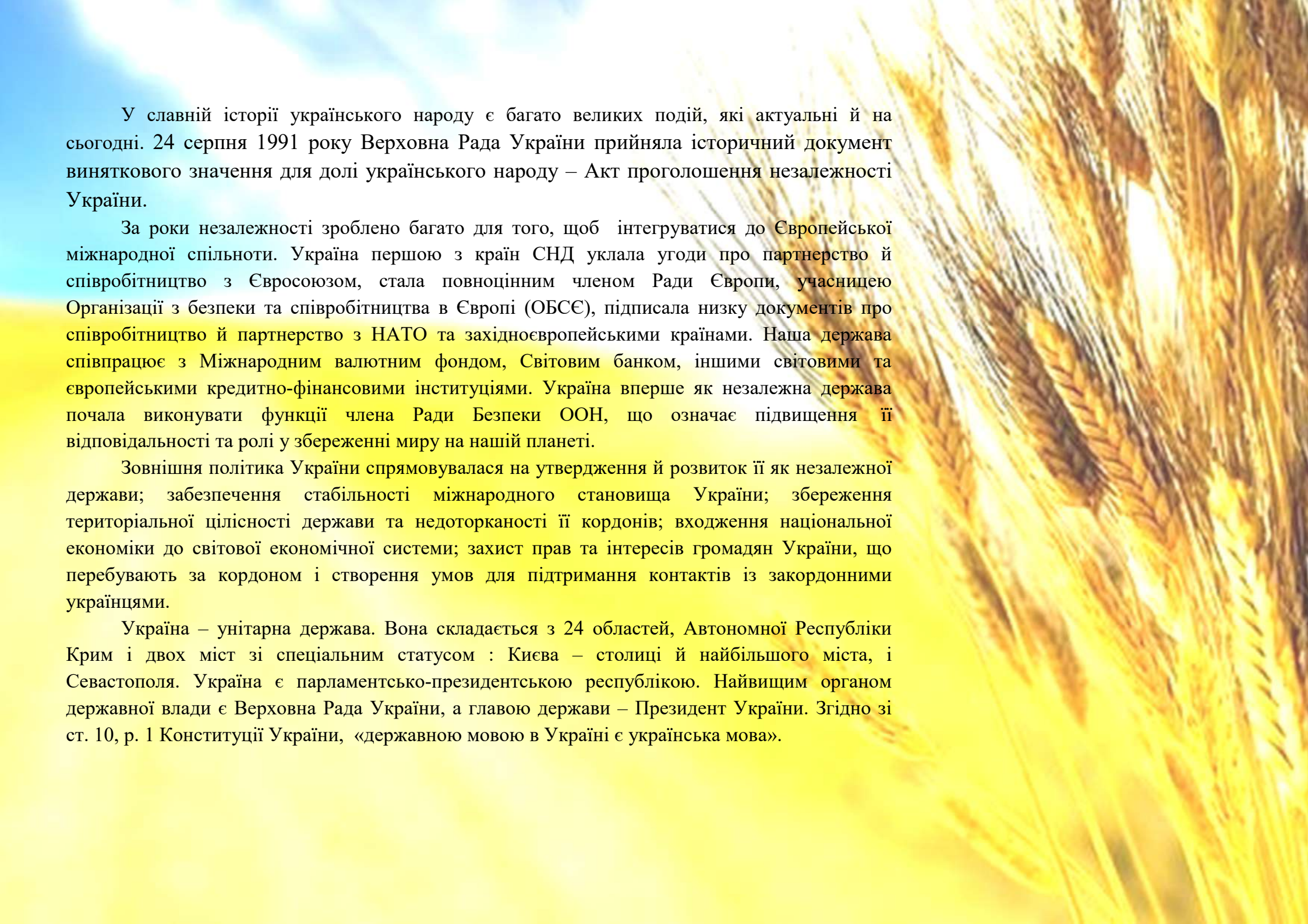
«Україна суверенна : від джерел – до сьогодні»

24
СЕРПНЯ
День
незалежності
УКРАЇНИ

*Всім серцем любіть Україну свою –
і вічні ми будемо з нею!*

В. Сосюра

У славній історії українського народу є багато великих подій, які актуальні й на сьогодні. 24 серпня 1991 року Верховна Рада України прийняла історичний документ виняткового значення для долі українського народу – Акт проголошення незалежності України.

За роки незалежності зроблено багато для того, щоб інтегруватися до Європейської міжнародної спільноти. Україна першою з країн СНД уклала угоди про партнерство й співробітництво з Євросоюзом, стала повноцінним членом Ради Європи, учасницею Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), підписала низку документів про співробітництво й партнерство з НАТО та західноєвропейськими країнами. Наша держава співпрацює з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, іншими світовими та європейськими кредитно-фінансовими інституціями. Україна вперше як незалежна держава почала виконувати функції члена Ради Безпеки ООН, що означає підвищення її відповідальності та ролі у збереженні миру на нашій планеті.

Зовнішня політика України спрямовувалася на утвердження й розвиток її як незалежної держави; забезпечення стабільності міжнародного становища України; збереження територіальної цілісності держави та недоторканості її кордонів; входження національної економіки до світової економічної системи; захист прав та інтересів громадян України, що перебувають за кордоном і створення умов для підтримання контактів із закордонними українцями.

Україна – унітарна держава. Вона складається з 24 областей, Автономної Республіки Крим і двох міст зі спеціальним статусом : Києва – столиці й найбільшого міста, і Севастополя. Україна є парламентсько-президентською республікою. Найвищим органом державної влади є Верховна Рада України, а главою держави – Президент України. Згідно зі ст. 10, р. 1 Конституції України, «державною мовою в Україні є українська мова».

Першочерговою задачею незалежної України стало державне будівництво.

Основні державотворчі події

Законом від 17 вересня 1991 р. назва «Українська Радянська Соціалістична Республіка» була змінена на споконвічну назву держави – «Україна».

20 вересня 1991 року Верховна Рада України прийняла постанову «Про створення Служби національної безпеки України».

Законом від 8 жовтня 1991 р. «Про громадянство України» визначено правовий статус її населення.

1 листопада 1991 р. Верховна Рада ухвалила «Декларацію прав національностей України».

4 листопада 1991 р. ухвалено закон «Про Державний кордон України».

6 грудня 1991 р. ухвалено закон «Про Збройні Сили України».

25 березня 1992 року Верховна Рада ухвалила Закон «Про Службу безпеки України».

25 червня 1992 р. ухвалено закон «Про національні меншини в Україні».

19 жовтня 1993 р. ухвалено постанову «Про Воєнну доктрину України».

Практично з нуля створено такі інститути, як-от: Національний банк України, Українську фондову біржу, посольства та консульства, експортно-імпорتنі організації.

Надзвичайно складним виявився процес формування трьох гілок влади – законодавчої, виконавчої та судової.

1992 року Верховна Рада затвердила державну символіку України: 16 січня – Державний гімн (муз. М. Вербицького до національного гімну «Ще не вмерла Україна»)

28 січня – Державний прапор (синьо-жовтий)

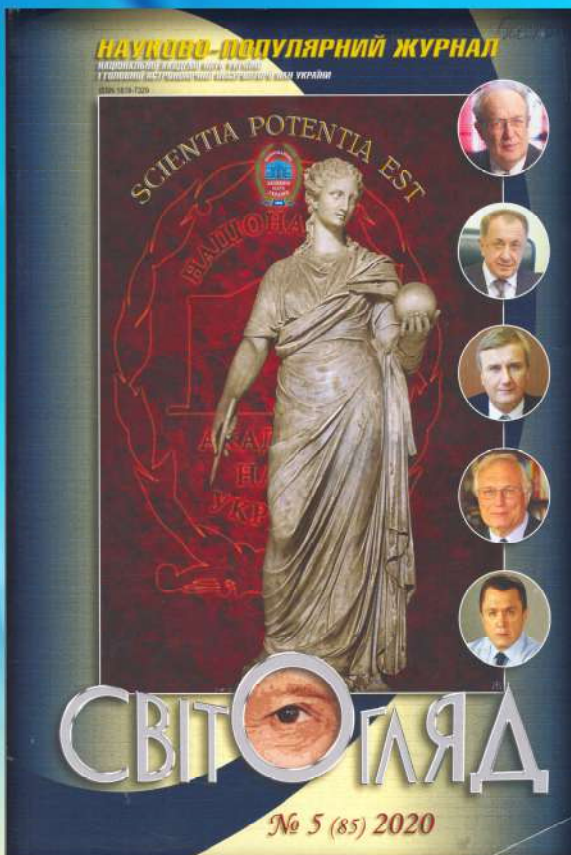
19 лютого – Державний герб (Тризуб) 28 червня 1996 р. Верховна Рада України прийняла нову Конституцію.

Прийняття Конституції завершило період державного становлення, закріпило основи незалежності України. Наша країна стала невіддільною частиною Європейської та світової спільноти. У Конституції Україна визначена як незалежна, суверенна, демократична, соціальна та правова держава. За формою правління Україна є республікою, за державним устроєм – унітарною, тобто єдиною, соборною державою.

Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – Ужгород : ІВА, 1996. – 117 с.

Конституція України : станом на 12 лютого 2021 року. – Харків : Право, 2021. – 76 с.

Кампо В. Доктрина Конституції незалежної України проф. Л. П. Юзькова : минуле і сучасне / В. Кампо // Світогляд. – 2020. – № 5 (85). – С. 60 – 66.

Стаття присвячена Леоніду Петровичу Юзькову (1938–1995 рр.), науковцю-конституціоналісту, доктору юридичних наук, професору, академіку – засновнику Академії правових наук України (нині Національної), автору інноваційної доктрини Конституції незалежної України, члену Конституційної комісії Верховної Ради України (1990–1995 рр.), голові Конституційного суду України (1992–1995 рр.).

В епоху демократичної, конституційної трансформації в Україні 1990–1995 рр. значний внесок у процеси творення Конституції незалежної України належить саме професору Л. П. Юзькову. Він брав активну участь у підготовці актів Революції незалежності 1990–1991 рр. (Декларація про державний суверенітет України 1990 року та Акт проголошення незалежності України 1991 року), у формуванні конституційних засад незалежної держави тощо.

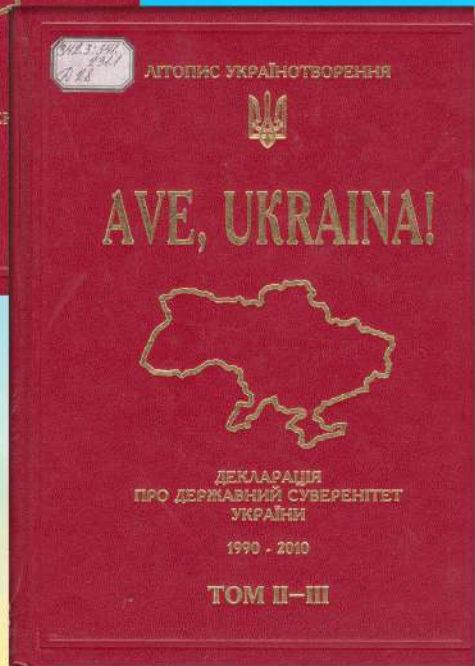
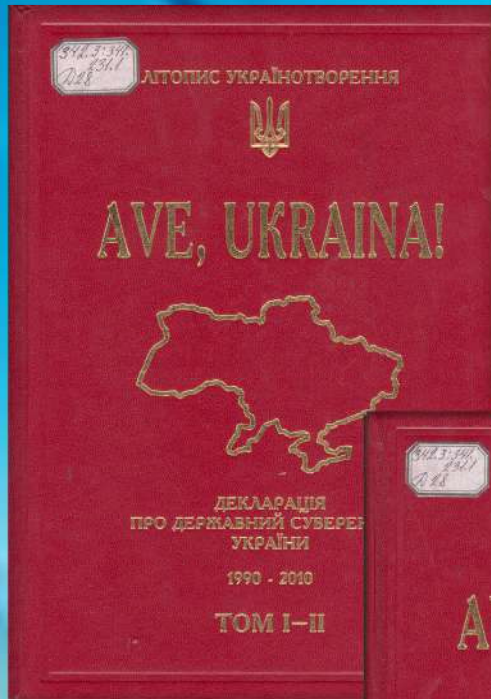
Право

Леонід Юзьков (1938–1995)
 доктор юридичних наук, професор,
 академік-засновник
 Національної академії правових наук,
 Голова Конституційного Суду України (1992–1995)

Глибокий науковий інтерес до наукової спадщини професора Л. Юзькова та його діяльності у сфері конституційного законодавства, зокрема в 1990–1995 рр., у середовищі правників-конституціоналістів зберігається, на що вказують наукові закони, присвячені до його 80-річчя від дня народження (Київ, Івано-Франківськ, Житомирський), велика кількість публікацій, в т.ч. й перші з них за кордоном [4]. Покращується вивчення конституційної доктрини Л. Юзькова у закладах вищої освіти; у підручниках відкреслюється його роль як теоретика і лідера процесу

Ave, Ukraina! Декларація про державний суверенітет України. Тритомний монолог-діалог з двоєдиною Україною. Від декларації про державний суверенітет України до АКТУ проголошення незалежності України / Я. Я. Зайко, В. Севастьянов ; відп. ред. Я. Я. Зайко. – вид. друге, випр. і доп. – Київ : Освіта України, 2011. – (Літопис Українотворення).

Т. I–II. Кн. 1. – 1432 с.

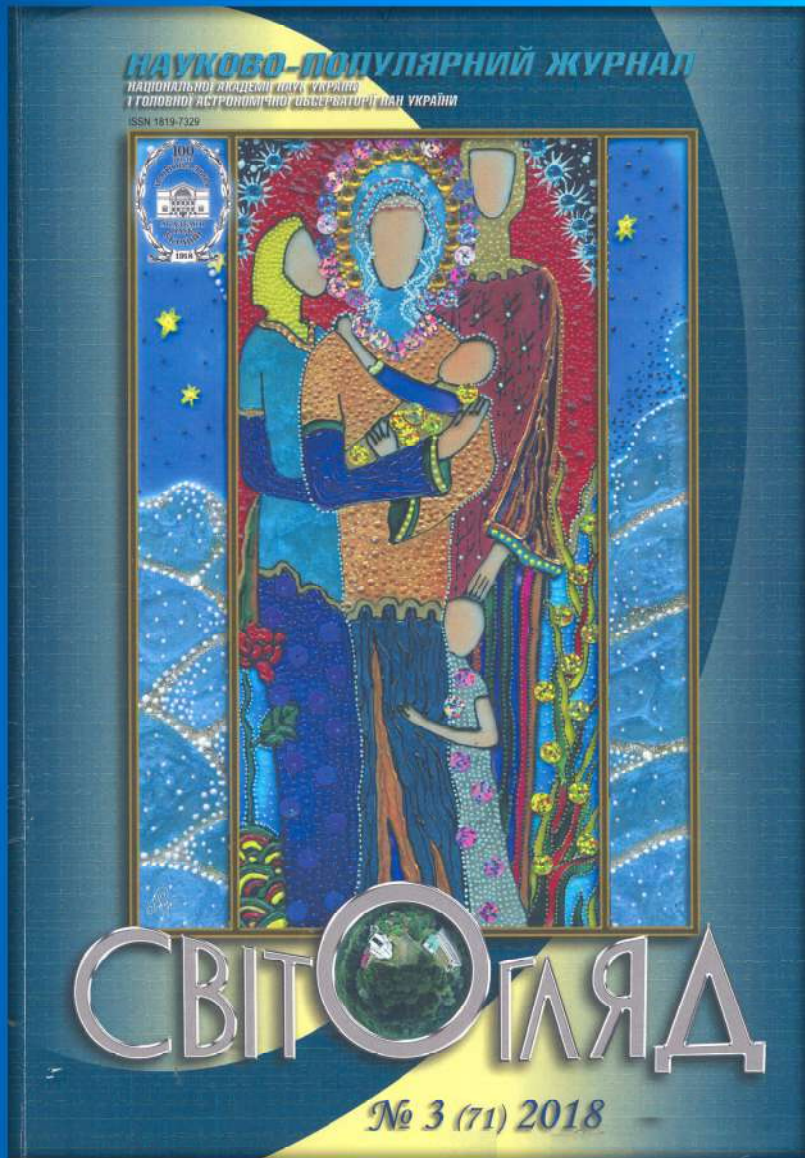
Т. II–III. Кн. 2. – 1296 с.

16 липня 1990 року Верховною Радою Української РСР було прийнято Декларацію про державний суверенітет України.

У тритомнику вміщено стенограму пленарних засідань Верховної Ради Української РСР XII скликання з 28 червня по 16 липня 1990 року, альтернативні проєкти Декларації, фундаментальні статті, аналітичні матеріали народних депутатів Верховної Ради України – народних депутатів України, урядовців, політичних діячів і науковців, виступи ЗМІ, матеріали про розставлення політичних сил у Верховній Раді, а також спогади тих, хто ухвалював Декларацію про державний суверенітет України.

Крім оцінки Декларації, своєрідної панорами політичних ідей у контексті створюваної самою історією епопеї боротьби нашого народу за незалежність, аналізу сьогоденного буття українців, у тритомному дослідженні законодавчих процесів в Україні 1990–2010 років висвітлюються проблеми становлення Української держави.

Побудована на документальних матеріалах, насичена свідченнями безпосередніх учасників історичних подій, без правок та скорочень, мовою оригіналу, книга розрахована на парламентарів, працівників державних структур, професійних політиків, науковців, учнівську, студентську молодь, державників та широкий загал читачів.

Кульчицький, С. За лаштунками акту проголошення незалежності України Верховною Радою УРСР / С. Кульчицький // Світогляд. – Київ. – 2018. – № 3. – С. 7–15.

Чому комуністична більшість Верховної Ради УРСР 12 скликання проголосила 24 серпня 1991 р. незалежність України? Чому комуністична більшість Президії Верховної Ради заборонила 30 серпня 1991 р. Комуністичну партію України?

Щоб відповісти на ці запитання автор статті запропонував розібратися в конкретній політичній ситуації, що склалася влітку 1991 р. і хоча б коротко зупинитися на попередніх подіях. Передусім – на сутності ладу, від якого відмовився законодавчий орган УРСР, сформований після перших вільних виборів у республіканські та місцеві органи влади 4 березня 1990 р.

ЗА ЛАШТУНКАМИ АКТУ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УРСР

Станіслав Кульчицький
доктор істор. наук,
професор,
голов. наук співроб.
відділу історії України
Інституту історії України
НАН України,
м. Київ

Чому комуністична більшість Верховної Ради УРСР 12 скликання [1] проголосила 24 серпня 1991 р. незалежність України? Чому комуністична більшість Президії Верховної Ради заборонила 30 серпня 1991 р. Комуністичну партію України?

Щоб відповісти на ці запитання, треба розібратися в конкретній політичній ситуації, що склалася влітку 1991 р. і хоча б коротко зупинитися на попередніх подіях. Передусім – на сутності ладу, від якого відмовився законодавчий орган УРСР, сформований після перших вільних виборів у республіканські та місцеві органи влади 4 березня 1990 р.

Кінцевим продуктом Російської революції 1917 р. стала створена *Володимиром Леніном* держава-комуна. Конструюванням влади у вигляді двох переплених гілок – управлінської радянської (представленої в конституціях) і диктаторської партійної (в конституціях не представленої) – Ленін усунув населення реставрованої більшовиками Російської імперії від реальної влади і зосередив її в колі вождів Комуністичної партії.

Концепт комунізму у викладі *К. Маркса* і *Ф. Енгельса* виявився не менш утопічним, ніж попередні комуністичні доктрини, тому що спирався на позбавлених змісту поняття загальнонародної власності і диктатури пролетаріату. Однак саме він був використаний радянською державою для обґрунтування експропріації суспільства. Володіння засобами виробництва перейшло до вождів, які таким чином доповнили диктатуру політичною диктатурою економічною. За два десятиліття насиллям (аж до геноциду) і пропагандою "світлого майбутнього" (з розподілом матеріальних благ за потребами) в СРСР був створений унікальний лад. Держава-комуна (термін *В. Леніна*) вторглася своїм кістком – вертикалізованими інституціями та організаціями – в народну товщу й одночасно знищила незалежні від центральної влади горизонтальні суспільні структури. Тим самим утвердилася абсолютна залежність громадян від держави, тобто максимальний ступінь патерналізму й відповідно – тоталітаризму. Самі того не усвідомлюючи, радянські громадяни опинилися у викривленому світі, який виник не природним шляхом, а з голови однієї людини – Леніна.

З одного боку, максимальна централізація матеріальних і людських ресурсів допомогла радянській державі внести основний вклад у перемогу антигітлерівської коаліції в Європі. Надалі ця держава утвердилася як наддержава і змогла нав'язати багатьом країнам свою матрицю розвитку. З іншого боку, вона не спромоглася гідно відповісти на нові історичні виклики, які несли з собою постіндустріальна епоха. Криза планово-директивної економіки у поєднанні із загнітанням тоталітарного суспільно-політичного режиму змусили останнього генерального секретаря ЦК КПРС *М. Горбачова* взяти курс на "перебудову". У ситуації краху, що наближався, довелося зробити наголос не на безнадійних

Верховна Рада України схвалила Акт проголошення незалежності України. 24 серпня 1991 р.

Прапор України вносять у Верховну Раду 24 серпня 1991 року. На фото попереду – Іван Заєць, по боках тримають прапор Олександр Гудима і В'ячеслав Чорновіл. Цю унікальну світлинку опублікував відомий український фотограф Єфрем Лукацький 23 серпня 2016 року до Дня Державного прапора України

Литвин, В. М. Україна – 2004. Події. Документи. Факти : у 3 т. / В. М. Литвин. – Київ : Вид-во ТзОВ 3 Медіа, 2005. – Т. 1. – 592 с. ; Т. 2. – 592 с. ; Т. 3. – 416 с.

На основі першоджерел розкриваються головні віхи та дійові особи в розв'язанні гострої політичної кризи в Україні у листопаді-грудні 2004 року.

Ці видання – пряма мова України у 2004 році. Це – мова документів і фактів, які можна сприймати або не сприймати, але не можна заперечити, а спростувати й поготів. Революційні події листопада-грудня 2004 року вершилися не тільки на Київському майдані Незалежності. Драматична боротьба точилася у стінах Верховної Ради України – єдиного й найвищого представницького і законодавчого органу українського народу. Український парламент відстояв принцип верховенства права, захистив суверенну волю та вибір народу, своїми правовими й політичними рішеннями уможливив мирне й цивілізоване розв'язання загостреної до критичної межі ситуації.

Непохитна воля й надзвичайно високий рівень політичної культури українського народу викликали величезну повагу Міжнародної спільноти до України, спричинили появу оптимістичних прогнозів щодо наших прагнень щільніше інтегруватися до європейських структур, передусім – Європейського Союзу.

I ТОМ

II ТОМ

III ТОМ

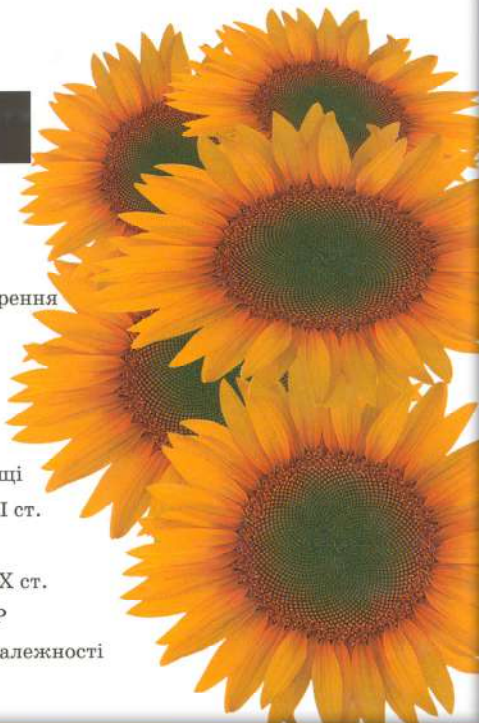
Бойко

Історія України

Підручник

ам!
альма
серія
матер

- Первісне суспільство і перші державні утворення на території України
- Київська Русь
- Галицько-Волинська держава
- Українські землі у складі Литви і Польщі
- Україна в XVII—XVIII ст.
- Україна в XIX ст.
- Україна на початку XX ст.
- Україна в складі СРСР
- Україна на шляху незалежності

Бойко, О. Д. Історія України : підручник / О. Д. Бойко. – 7-е вид., стер. – Київ : Академія, 2018. – 720 с.

Мабуть, із жодної дисципліни, які вивчають у вищій школі, не видано останнім часом стільки спеціальної літератури як з історії України. Готуючи підручник до друку, автор уточнив багато формулювань, розширив висвітлення окремих подій і фактів. Також проаналізовано політичні, соціально-економічні, духовні процеси й тенденції до середини літа 2014 р. У розділі 19.18 дуже доступно висвітлена криза української державності 2013–2014 рр. Автор проаналізував суспільно-політичні події кінця 2013 р. та впродовж зими-літа 2014 р., що привели до кризи. Каталізатором розгортання та поглиблення кризи стала дія «російського фактора», що мав організаційний, інформаційний, економічний, політичний, воєнний та дипломатичний аспекти. Саме в цей складний історичний період український народ, долаючи кризу, продемонстрував яскраві приклади героїзму, самопожертви та відданості національним ідеям. Підручник буде корисним студентам, учителям, а також тим, хто цікавиться історією України.

Історія України

Документи Матеріали

Посібник

ам!
альма матер

- Давня історія
- Київська Русь
- Галицько-Волинська держава
- Національно-визвольна війна українського народу
- Україна у другій половині XVII — на початку XX ст.
- Українська національно-демократична революція
- Україна в складі Радянського Союзу
- Україна в умовах незалежності

Історія України : Документи. Матеріали : посібник / уклад., комент. В. Ю. Короля. – К. : Академія, 2002. – 448 с.

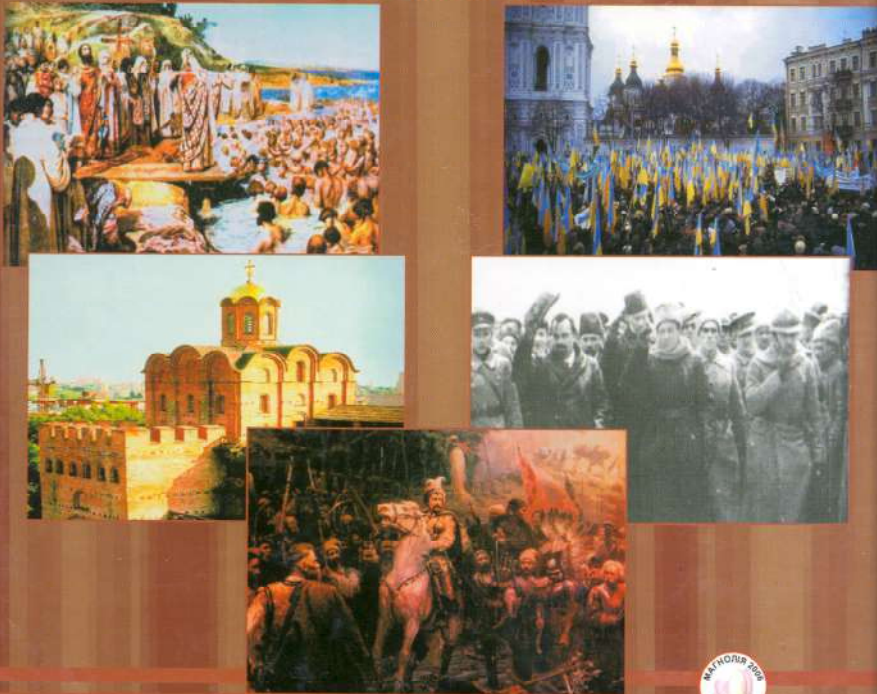
У пропонованому виданні вміщено документи й матеріали, що показують соціально-економічний, політичний, духовний та культурний розвиток України з найдавніших часів до сьогодення. Мета їх – поглибити та закріпити почерпнуті з підручників, інших джерел знання, виробити навички самостійного аналізу явищ історії. Особливо допоможуть викладачам у розвитку вміння учнів, абітурієнтів, студентів самостійно здобувати знання. Прагнучи залучити якомога більше цінних документів чи їх фрагментів, укладач намагався упорядкувати їх за хронологічним принципом, що дає змогу систематизувати знання. Під час укладання посібника у полі зору укладача було широке коло документальних, літературних, мемуарних джерел, багато з яких раніше не друкувались. Вдумлива робота над пропонованим виданням допоможе вчителям, студентам, учням черпати відомості з першоджерел, аналізувати та розпізнавати види історичних джерел, відчувати подих минулих епох.

Вища освіта в Україні

Комаринська З.М.

Історія УКРАЇНИ

навчальний посібник

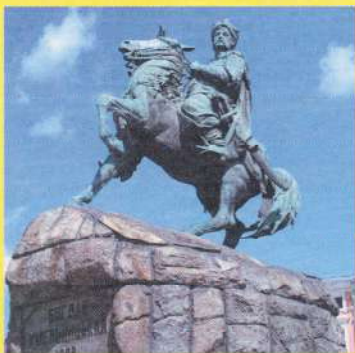

Комаринська, З. М. Історія України : навч. посібник / З. М. Комаринська. – Львів : Магнолія 2006, 2017. – 451 с.

Історію України варто розглядати в контексті загальноєвропейських та світових подій, багато з яких перегукуються з аналогічними українськими. У часи недержавного існування деякі науковці насаджали українцям комплекс меншовартості, залежності від сусідів. Історія, яку ми вивчаємо нині – це історія перемог українців, слави, гучних звитяг, історія всього народу та окремих особистостей – лідерів політики, науки, мистецтва. Треба не тільки вивчати історію, але навчитися робити аналіз історичних подій, зіставляти їх з сьогоденням. Так вважає автор цього посібника. Навчальний посібник відповідає сучасним вимогам викладання історії України у вищій школі, він створений згідно з навчальною програмою, що складена з дотриманням нових вимог методики викладання історії. Цей посібник – своєрідний навчальний комплекс, який не лише подає історичний матеріал, а й ставить проблемні питання, які мають допомогти у вивченні теми, не розгубитися у суперечності думок й оцінок. Буде корисним викладачам, вчителям, студентам, учням і всім, кому цікава історія України.

В. В. СВІТЛИЧНА

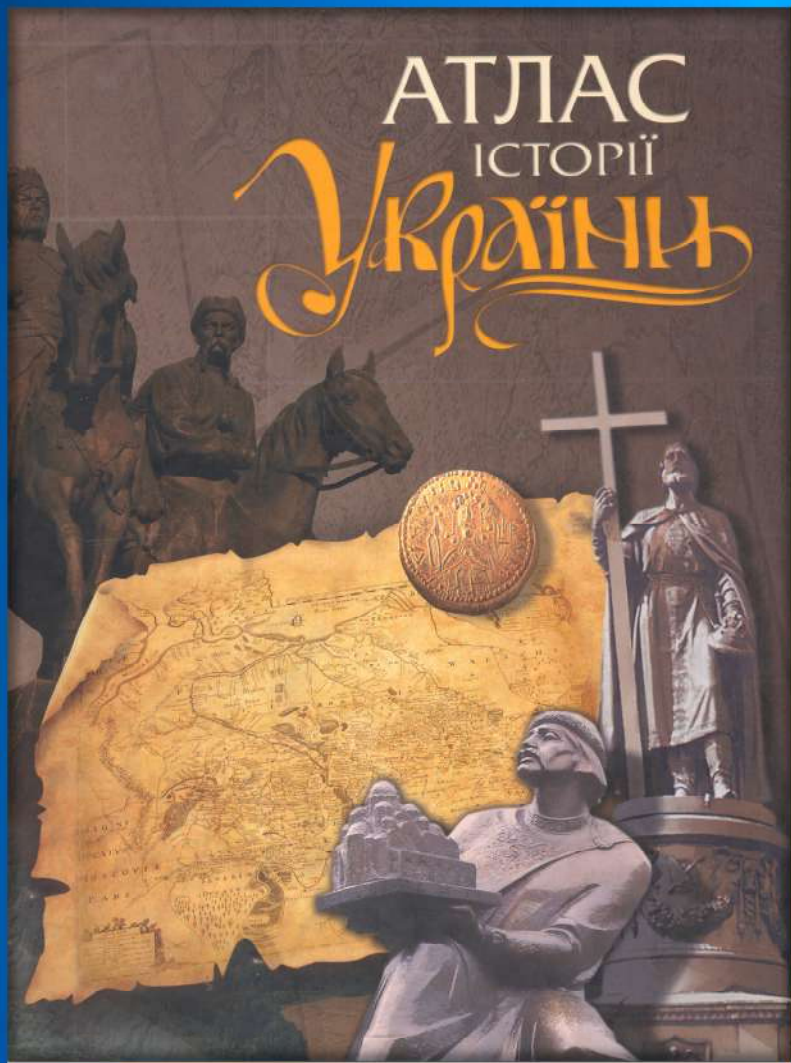
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ВИДАВНИЦТВО "КАРАВЕЛА"

Світлична, В. В. Історія України [Текст] : навчальний посібник / В. В. Світлична ; ред. Ю. М. Алексєєв. – 6-те вид., випр. і доп. – К. : Каравела, 2012. - 384 с. - (Вища освіта в Україні).

У навчальному посібнику огляд історії України подається з позицій сучасної концепції вітчизняної історії, яка повністю відповідає навчальній програмі курсу. Посібник створено з урахуванням особливостей методики дистанційного навчання. Матеріал посібника скомпоновано за тематико-хронологічним принципом у 10 розділах, які відповідають певним періодам історії України. Десятий розділ присвячено Україні в умовах розбудови незалежності, а саме: політичному розвитку держави, економічній незалежності, соціальній сфері, духовному життю суспільства, зовнішній політиці України. У посібнику містяться документальні джерела, довідкові матеріали (хронологія основних подій української історії). Після кожного розділу пропонується перелік додаткової літератури для поглибленого вивчення певної теми. Навчальний посібник буде корисним студентам вищих навчальних закладів та широкому загалу читачів.

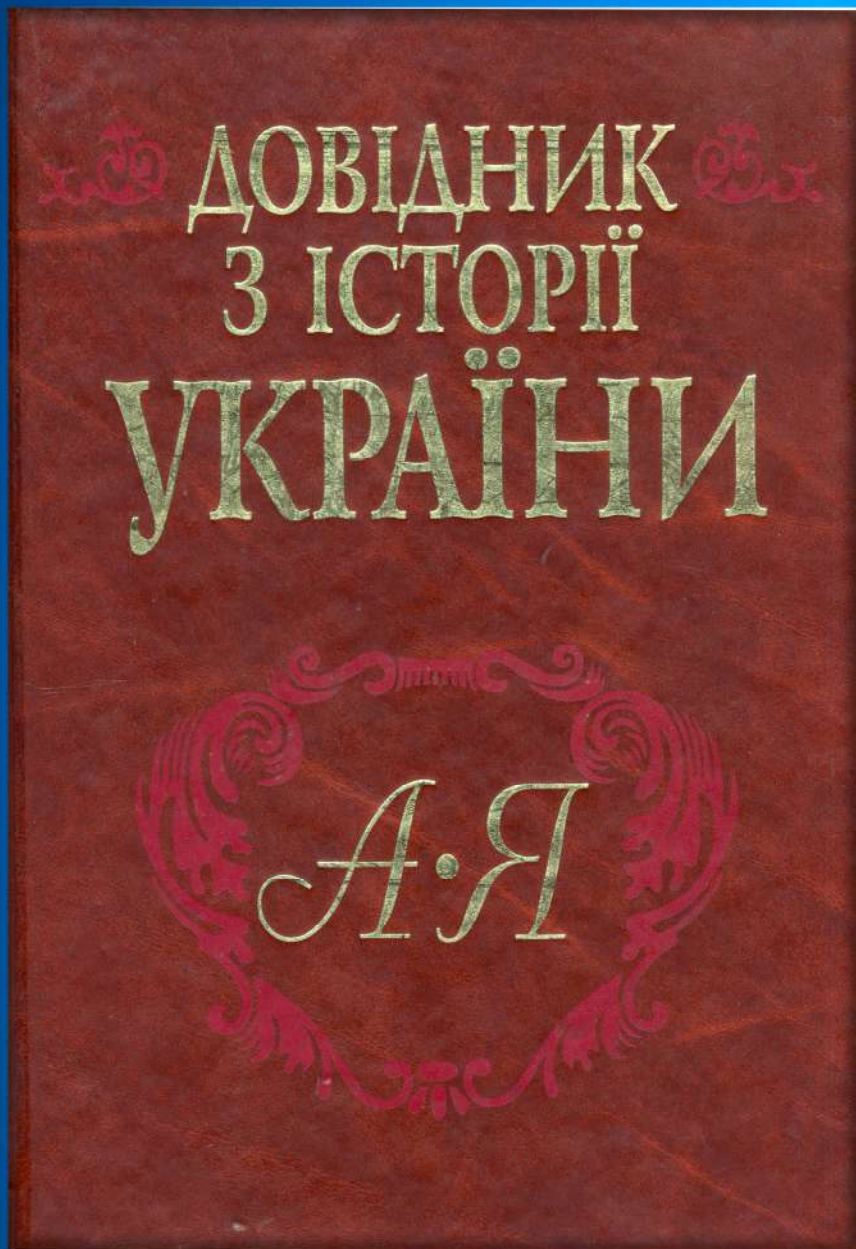
Атлас історії України [Текст] / уклад. Д. В. Ісаєв; наук. ред. Г. В. Боряк. - Київ : ДНВП «Картографія», 2012. - 152 с.

Створення атласів історії України не має глибоких традицій. Перший атлас історії України ще у 1920-х роках проектували Іван Крип'якевич і Степан Рудницький. Блок історичних карт було вміщено в «Атласі України й сумежних країв» (1937) за редакцією Володимира Кубійовича.

«Атлас історії України» поєднує картографування історії українців та історії території, на якій існує сучасна Українська держава. Сучасний кордон України представлений на кожній карті; водночас показано українські етнічні землі, або землі, що нині належать до інших держав.

Кожен із семи розділів атласу починається картою Центрально-східної Європи, що демонструє політичну ситуацію навколо українських земель у відповідний період. Показ найближчого історичного доквілля є однією із засад створення атласу. Адже Україна поєднує власний національний розвиток із загальними закономірностями історичного розвитку усїєї Європи. Сьомий розділ присвячений незалежній Україні з 1991 до 2012 рр.

Довідник з історії України (А-Я) : посібник для серед. загальноосв. навч. закл. / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. – 2-ге вид., доопр. і доп. – К. : Генеза, 2001. – 1136 с.

Розвиток вітчизняної історичної наукової думки зумовив появу численних наукових публікацій, які дають змогу читачеві повному переосмислити деякі сторінки української історії. У довіднику розглядаються проблеми й події, які стосуються різних періодів української історії, однак найбільша увага приділена ХХ ст. Значна кількість статей присвячена історичним подіям в Україні у період здобуття нею незалежності. Важливість цієї проблематики зумовлює висвітлення подій економічного життя, історії культури, науки, спорту. Значна частина матеріалів присвячена діяльності відомих політичних і державних лідерів, українських митців та інтелектуалів, церковних діячів, а також біографіям представників української інтелігенції, репресованих у роки тоталітарного режиму. У довіднику вміщено понад 3500 статей, зокрема близько 1700 біографічних довідок. Уперше в незалежній Україні в роботі над цим виданням об'єднали зусилля фахівці з багатьох наукових центрів України : Запоріжжя, Одеси, Львова, Харкова, Дніпра тощо. Низку статей підготували науковці-історики з Канади, Польщі, США, Франції. Завдання пропонованого видання – допомогти студентам, учням, учителям у вивченні вітчизняної історії.

Українки в історії / С. Андрусів, Ю. Багаліка, М. Богачевська-Хом'як [та ін.] ; за ред. В. Борисенко. – К. : Либідь, 2004. – 328 с. : іл.

За роки незалежності України віднайдено чимало нових даних про видатні постаті українців, які відзначились у науці, культурі, політиці, меценатстві. Серед них багато імен, які в радянські часи замовчувалися, писати про них було заборонено. А коли почали виходити енциклопедичні довідники, впадало в око, що серед імен славетних українців мало жінок. Натхненні ідеєю відновлення історичної справедливості жіночі громадські організації започаткували серію видань про визначних українок. Українська жінка – це Мати, Кохана, Муза, Трудівниця, Березиня роду українського. Книжка «Українки в історії» містить дослідження та нариси групи науковців, краєзнавців, літераторів, журналістів, які, спираючись на відомий матеріал, додають багато нового. Книга складається з 6 розділів: «Українка в традиційному суспільстві», «Визначні українки – вчені новітньої доби», «В обороні національних прав», «Жінки в українській літературі», «Мисткині», «Наші сучасниці». У книзі вміщено розповіді про славетних українок – жінок-патріоток зі знатних родів, меценаток, вчених, літераторок, мисткинь, громадських та політичних діячок, учасниць боротьби за незалежність України та збереження національної ідентичності. Багато імен висвітлюються вперше. Для широкого читацького кола.

УКРАЇНКИ В ІСТОРІЇ

Мирон ШЕГЛЮК
**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО
 ЛИСТУВАННЯ**

Щеглюк, М. Р. Історія українського листування. Ч. 2. «Діла добрих – оновляться, діла злих – загинуть...» Т. Шевченко / М. Р. Щеглюк ; літ. і техн. ред. В. Щеглюк. – Львів : СПОЛОМ, 2010. – 372 с. – Бібліогр. : с. 368–371 (232 назви).

У другому томі книги прослідковується нелегкий шлях української пошти протягом багатьох віків і до здобуття Україною незалежності. На тлі історичного розвитку українських земель упродовж буремного ХХ ст. висвітлюється не просто розвиток поштового зв'язку на теренах України, а розглядається поштовий зв'язок крізь призму української націєтворчої та державницької ідеї. Українська пошта є тією державною інституцією, яка одною з перших виконала «Закон про мову». Україна здобула незалежність, але це не означає, що пошта зміцнена українськими кадрами, інвестиціями, пройшла технічне переоснащення. Ще багато треба для цього зробити, але пошта України працює як добре налагоджений організм. Весь зібраний у книзі науково прокоментований матеріал засвідчує, що Україна завжди стояла в центрі цивілізаційного процесу, сприяла взаємному пізнанню народів планети. Мета книги – показати, який вплив мала пошта на розвиток та збереження нашої культури, якою була роль зв'язку в історії визвольної боротьби, а також його вплив на побут, освіту, культуру української нації. Видання буде цікавим колекціонерам, історикам, студентам, широкому колу читачів.

Іл. 33.13. Поштові блоки „Троїсті музики” та „День незалежності України”, що друкувалися в Україні у 1992 - 1994 рр.

Іл. 33.14. Зображення видатних українців на марках 1993 - 1995 рр.

Іл. 34.1. Творчі української науки і культури, що зображались на марках у 1996 - 2001 рр.

Беликов, О. М. Жемчужины Украины [Текст] / О. М. Беликов. – Харьков : Клуб семейного досуга, 2014. – 208 с. : ил.

У книзі зібрано та структуровано інформацію про популярні туристичні об'єкти, побачити які приїздять туристи зі всієї країни й з-за кордону. Описано маловідомі пам'ятки, які незаслужено позбавлені загальної уваги.

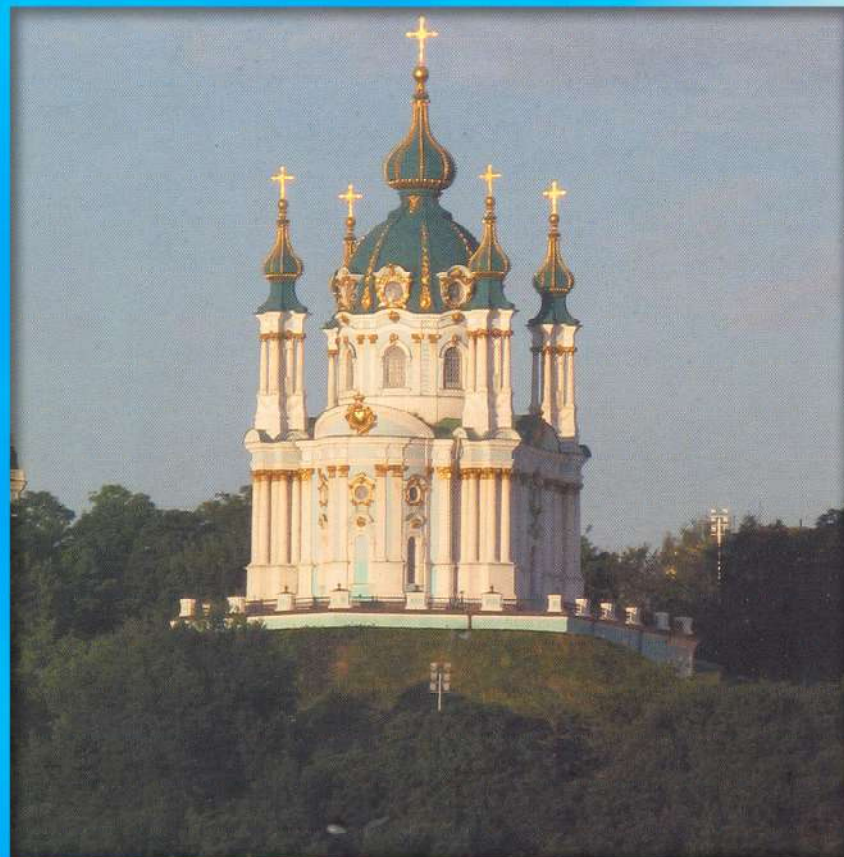
Кожний регіон має свої надбання: на заході збережено чимало старовинних міст з неприступними замками та величними костелами; у центральній частині країни – часів Київської Русі та за часів козацтва; на сході – розкішні панські садиби та архітектурні споруди у стилях класицизму, романтизму, модерну в містах; півострів Крим багатий мальовничими куточками природи та яскравими археологічними та визначними пам'ятками, а також пишними палацами – літніми резиденціями імперської еліти.

Багато вражень подарують перлини української природи: мальовничі гірські масиви Карпат і Криму, степи Асканії-Нови, рукотворні шедеври: національний дендрологічний парк «Софіївка», «Олександрія», Нікітський ботанічний сад, національний історико-культурний заповідник «Качанівка» тощо. Для широкого кола читачів.

*Київ:
столиця України*

▼ *Монумент незалежності «Оранта України»*

*Історія нашої держави – це довгий і нелегкий шлях до
Незалежності, проголошення якої стало кінцевим
результатом багатовікової боротьби українського народу за
свою свободу.*

Дякуємо за увагу!

©Бібліотека ДУІТЗ